అద్దం

వి.వి.బి. రామారావు

"మేడమ్ వస్తున్నారు!"

ఆ వరండా చివర కెమిస్ట్రీ మేడమ్ కనపడే సరికి ఆరు రూమ్‌ల తరువాత ఉన్న రూమ్ నెంబర్ సెవెన్‌లో అమ్మాయిల కలకలం సద్దుమణిగింది

"ఆడపిల్లలు కారూ! సిగ్గుంచుకోనక్కర్లేదూ?"

ప్లాట్‌ఫారమ్ మీదకు వస్తున్న ఇంజన్ బొయ్యిన కూసింది.

"ఎవరు నువ్? వరండామీద ఎందుకు నుంచున్నావ్? అంత పరిగెత్తే దానివి కారిడర్‌లో ఏమని పెత్తనాలు చేస్తున్నావ్?"

ఆర్గండీ చీర గలగలలు దగ్గరకొస్తున్నాయ్.

"ఆ ఇంటర్ సెకెండ్ ఇయర్ ప్రాక్టికల్ పెట్నావా.. నేనొచ్చి చూస్తా. చూడు గురువులూ. వీడిమీద ఆధారపడి లాభంలేదు నువ్వే అన్నీ చూసుకో.. వాళ్లెవరో వస్తున్నారట కూడా! రేపటినుంచి పరీక్షలు... నువ్ నాతో చెప్పకుండా అటూ, ఇటూ వెళ్లిపోవద్దు"

మేడమ్ క్లాసులోకి వెళ్లిపోయారు

"ఒరేయ్ అప్పలకొండా! నువ్ బేగెళ్లి ఆ గది సర్దు! .. అమ్మగారు కోపంగున్నారు. ఆల్లెవురో ఒస్తారంట. ఆ యమ్మలో ఇవి సెడ్డ సిక్కు. ఉంచిన వస్తువు వుంచినట్టుంచరు గదా. నువ్వెళ్లు.. నేనూ ఎనకాలే వొచ్చి నే జూసుకుంటాన్లేరా.. నువ్ పదముందు. ఆళ్లెవులో మనకేలగాని తల్డించుకుపోవాల.." ముసలి ఎటెండర్ కొడుక్కి అమ్మగారి 'తెలవు' నందజేశాడు

ఈ మాటలన్నీ వింటూనే ఉంది క్లాసులో కూచున్న సుందరి. మేడమ్ క్లాసులోకి అడుగు పెట్టేసరికి బలవంతాన కళ్లు తెరిచి నుంచుంది మళ్లీ కూచోగానే కళ్లు మూతలు పడిపోతున్నాయి.

ఆదరాబాదరా నాలుగు మెతుకులు నింపి వెనకాతలా ముందూ ఈ తరపు వంధిమాగధులు ఈలలూ, జోక్సూ వేస్తుండగా, గుండె దడదడ లాడుతూ ఉంటే పరుగులాంటి నడకతో కాలేజీ ఆవరణచేరి. మేడ మెట్లెక్కి ఏడో గది చేరుకునే సరికి బోల్డు ఆయాసం ... మనసుకి నీరసం . .

క్లాసులో మేడమ్ వచ్చేసరికి ఆవులింతలు .. నిద్ర

అర్ట్సు చదువుకోడంలో ఓ హాయి ఉంది. ఎంచక్కా నిద్రపోతూ ఉండవచ్చు. సైన్సు ప్రాక్టికల్‌లో నుంచోవలసి ఉండడం మూలాన్న నిద్ర సాధ్యంకాదు. ఒకవేళ సాధనవల్ల దానివి చేకూర్చుకుందామన్నా మేడమ్ పాఠం చెప్పేతీరు ఎలా ఉన్నా చుట్టూ తిరుగుతూ ఉండడం చాలా ఇబ్బందిని కలిగిస్తుంది.

జడలో పూవులో, మేచింగు గాజులో — కొత్త చీరో, కొత్త చెప్పులో రంగులవి, చుక్కలవి .. అవి ... ఎన్ని వీలయితే అన్ని అందరికీ చూపించాలన్న ఆకాంక్ష ఆవిడ ప్రతి కదలికలో, శరీరంలో ప్రతి అందంలో కనపడుతుంది సుందరికి.

సుందరి కళ్లలో ఓ ప్రత్యేకత ఉంది. ఎక్స్‌రేకి కూడా లేని ప్రత్యేకత అది. ఎక్స్‌రే ఎందులో నుంచైనా చొచ్చుకుపోగలదు — ఒక్క సీసంలోనుంచి తప్ప.

సుందరి కళ్లు ఎవరి కళ్లలోనుంచైనా దూసుకు

పోగలవు - ఒక్క ఎదురింటివాళ్ల మేనల్లుడు సుధాకర్ కళ్లలోనుంచి తప్ప సుందరి కళ్లు కొన్నింటికి అద్దం పట్టగలవ్. తన ఎదుటివారు దేని గురించి ఆలోచిస్తున్నారో వారివంక తదేకంగా చూస్తే చెప్పేయగలదు తన దగ్గర ఈ అద్దం ఉన్న సంగతి ఎవరికీ తెలియనివ్వదు సుందరి కాని ఒక్క ఎక్‌సెప్షన్ ఉంది సుందరి శక్తికి అదే సుధాకర్ మనసు. అతనయితే కిటికీలోనుంచీ తనివితీరా తనని చూస్తాడు కాని తన కళ్లలోకి సుందరి కళ్లు పడకుండా జాగ్రత్త తీసుకుంటాడు

సుందరి కళ్లు ఏ కళ్లలోకి చూసినా, నిదానంగా చూస్తే చాలు అవతల వ్యక్తి మస్తిష్కంలోని ఆలోచనలన్నిటికీ ఆటోమేటిక్‌గా అద్దంపట్టేస్తుంది.

ఈ అద్దంలోకే చూస్తోంది సుందరి టీచర్ కళ్లగుండా.

"పెర్‌ఫెక్ట్ మ్యాచింగ్! ఈ అమ్మాయికి మంచి అభిరుచి ఉంది ఫ్యాషనంటే ఏ అమ్మాయికి తెలుసు ..."

తనవంక చూస్తున్న మేడమ్ మనసులో ఇదీ -లోచనని సుందరికి తన అద్దం చెబుతోంది

లెక్చరు సాగిపోతోంది

"పరీక్షలొచ్చేశాయి నేను చెప్పిన నోట్సు జాగ్రత్తగా చదువుకుంటే చాలు. క్లాసులకిరెగ్యులర్‌గా వచ్చి నోట్సు రాసుకున్నవాళ్లకేం కష్టం ఉండదు పరీక్షలకి బాగా చదివారనుకుంటాను ఎలా చదివావ్ రజనీ? నువ్ చదువుతావ్‌లే నాకు తెలుసు నీ సంగతేమిటి హేమంతా? రోజూ శ్రద్ధగా క్లాసులకి వచ్చేవాళ్లు మీరు."

ఈ చీరకీ బ్లవుజుకీ, గాజులకీ, పూసలకీ మ్యాచింగ్...దీని దగ్గరకువెళ్లి .దాని ముఖం చూసి తెలుసుకోవ లి

సుందరికి అద్దం చెబుతోంది

మేడమ్ దగ్గరకు వచ్చేశారు. "ఎలా చదువుతున్నావ్? ఏదీ నోట్సు చూద్దాం!"

"లేదు మేడమ్ .. ఎదురింటి గారి తీసుకువెళ్లింది. వాళ్లింటికి వెళ్లి అడగడమంటే . . "

"షటప్! నేను అడిగిన దేమిటి, నువ్వు చెబుతున్నదేమిటి?"

ఆ వేలు చూపడంలో బృహన్నల వేషంలో - ఎప్పటిదో పాత సినిమా—ఎన్ టి ఆర్. గుర్తొచ్చాడు సుందరికి.

ఆ వేలు వెళ్లి గుండెమీద వేలాడుతున్న సుదీర్ఘమైన గొలుసును మెలిపెడుతూ ఆడుతుంటోంది.

"సారీ మేడమ్!"

సుందరి గొంతులో 'దుఃఖం'.

ఒక మనిషిని చూసి దుఃఖపడడం అంటే అసూయపడడం అన్న అర్థమూ ఉంది వాడుకలో.

నాకంటె ఆవిడ ఏమంత 'పెద్దది' కనక! మహా అయితే మూడేళ్లు! నాకేం -- మహారాణిని. అదికదూ ఆవిడ పొగరు... స్తోత్రం. . నాకేకదా పెళ్లయిపోయింది.. నాకేకదా... బ్యాంకులో కూచుని సిగరెట్లు తగలేస్తూ నంతకాలు బరుకుతున్నందుకు రెండు వేల జీతగాడు భర్త. . వన్నేకదా వెతికి వెతికి ఇల్లు తెలుసుకుని ఉద్యోగమిచ్చారు! నాకేకదా.. దోసకాయలాంటి మగబిడ్డ. . పిల్లల మీద కస్సుబుస్సులాడుతూ పాఠాలు చదువుతున్నందుకు నెలకు వెయ్యిన్నర జీతం. .

అంత దుఃఖంలోనూ సుందరి కళ్లెత్తి మేడమ్ గుండెమీదకు, ఆ తరువాత కళ్లలోకి చూసింది.

మేడమ్ లెక్చర్ అందుకుంది.

"కొంతమందికి ఎంత చెప్పినా అర్థమయి చావదు మీ మేలు కోరే ఇం. త శ్రమ తీసుకుని చెబుతున్నా శ్రద్ధలేని చదువు శుద్ధ వ్యర్థం... కేవలం పెద్దవాళ్ల కోసమో, వరాన్వేషణ కోసమో .. డబ్బు కోసమో . ఊసుపోక, ఫ్యాషన్ కోసమో చదవకూడదు . స్త్రీ లోకం ముందంజ వెయ్యాలంటే ఒకే ఒక మార్గం. నిరంతర కృషి .. కఠిన దీక్ష. . జన్మతః మనకి పురుషుడికి లేని బాధ్యత ప్రకృతి మన శరీరాన్ని వేసింది.. సుందరీ నీమీద నాకు కోపం లేదు. నిన్ను నేను చాలా రోజుల నుంచి చూస్తున్నాను. ఎప్పుడూ ఏదో లోకంలో ఉంటావ్! ఆ లోకం విషయం నా కనవసరం అనుకో. "

సుందరి అద్దంలో ఆ 'లోకం'లో కన్నెపిల్లగా మేడమ్ కన్న కలలు ఒక తృటి ప్రతిబింబించాయి.

—అతను తన గురించి ఏమనుకుంటున్నాడో . ఉద్యోగం మంచిదే... అత్తగారూ ఆడబిడ్డా, బాదరబందీ లేవు.. అబ్బాయి గుండ్రంగా, వెడల్పుగా.. పొడుగ్గా ఉన్నాడు. ఇక ఫ్యాషన్ విషయమా... తన చేతికిందకు వస్తే ఎంతసేపు నెల రోజుల్లో మార్చెయ్యవచ్చు. సిగరెట్లు కాల్చకపోతేనేం . ఫరవాలేదు సర్దుకోవచ్చు ..

"కష్టపడి చదవాలి.. మంచి మార్కులు తెచ్చుకోవాలి... మనకి కావలసినవి మనం సంపాయించుకోవాలి మన కాళ్లమీద మనం నుంచోవాలి అప్పుడే మనకి సంఘంలో సరైన స్థానం ."

సుందరి ఆవిడ పెదవులవంక కాకుండా కళ్లలోకి చూసింది అద్దం మిలమిల మెరిసింది ట్యూబ్‌లైట్‌లా టిక్‌టిక్‌లాడి భళ్లున వెలిగింది.

—ఇంటిదగ్గర శెలవ్ పెట్టి కూచున్నారు ఏం చేస్తున్నారో ఏమో! ఆ ఎదురింటి అమ్మాయికి జన్మలో పెళ్లి కాదు ఆ కిటికీ వదలదు. పైగా కర్టెనెందుకో ఎలా ఈయనవంక అసలు మగాడి నెప్పుడూ చూడనట్టు. సిగ్గూ లజ్జా లేకుండా కళ్లతోనే తాగేస్తూ ఉంటుంది ఈయనకు అంతకంటె బుద్ధిలేదు వీధి గుమ్మాని కెదురుగా సావిట్లో కుర్చీ వేసుకు కూర్చుని దాని కళ్లలోకి చూస్తూ చంటాడిని ముద్దులాడటంలో ఆంతర్యం? దానికి ఈసరికి అర్థమయ్యే ఉంటుంది ఈ పనుల కెంతసేపు కావాలి! వెధవ క్లాసు. రేపు పరీక్షంటే ఇవాళవరకూ ఏం చెప్పడం . ఇక్కడ ఉండక పోతేనేం . ఇకమీదట ఆయన ఒంటరిగా శలవ్ పెట్టడానికి వీల్లేదు

అద్దం చెబుతోంది

"రేపు ప్రాక్టికల్ పరీక్ష. ఇదే ఈ సంవత్సరానికి ఆఖరి క్లాసు బాగా చదివినవాళ్లు చదవనే చదివారు. చదవనివాళ్లుకూడా ఈ సంవత్సరం మొదటినుంచి చేసిన ప్రాక్టికల్ నోట్సు, అవి చూసుకోండి. మీకేం డవుటున్నా వెంటనే నా దగ్గరకు రండి ఏ వేళప్పుడైనా సరే..."

—ఇల్లు సర్దుకుని. .వచ్చినవాళ్లకు తన భర్తనీ, బిడ్డనీ పరిచయం చెయ్యాలి. పనిపిల్ల ఇంట్లో ఉన్నవేళ వస్తే వచ్చినవాళ్లకి ఇంత కాఫీయో, డ్రింకో... పిల్లలను మంచి చేసుకోడానికి ఇదే బెస్ట్

సుందరి ఆమె కళ్లలోనే చూస్తోంది

ఎవరో లేచి ఏదో ప్రశ్న వేశారు

"అలా లేచి అడిగేవాళ్లంటే నాకెంతో ఇష్టం!"

మేడమ్ జవాబు చెబుతూ బుట్టబొమ్మలా తిప్పుకుంటోంది. ఈ నాట్యానికి ఏం పేరు? కథాకళియా? కూచిపూడా? ఒడిస్సీయా? భరతనాట్యమా? కాదు, సంప్రదాయ సిద్ధమైనదేదీకాదు ఇదో రకం డిస్కో

సుందరి కళ్లు పక్కకు తిప్పుకుని, మనసుని తిట్టుకుని అద్దం మడిచేసింది

జవాబు శ్రద్ధగా వింటోంది

క్లాసయిపోయింది.

మరునాటిరోజు ప్రాక్టికల్ పరీక్షకి ఓ అరగంట ముందే కాలేజీకి వెళ్లింది, కెమిస్ట్రీ ఎటెండర్‌ను కాస్త మెంచాగిరీ చెయ్యడానికి

పర్సులో పది కాగితం తీసి ఇచ్చింది.

ఎగ్జామినర్ను నడిపించుకుంటూ మేడమ్ ప్రాక్టికల్ జరగాల్సిన లేబరేటరీలోకి వచ్చింది

దేశాన్ని పరిపాలించే రాణి వస్తుంటే చెప్

వృద్ధాప్యానికి కారణం?

వృద్ధాప్యానికి కారణాలేమిటి? వృద్ధాప్యం కలుగడంలో సంభవించే జీవశాస్త్ర మార్పులేమిటి? ఈమార్పులను అదుపుచేయకలిగితే వృద్ధాప్యం రాకుండా వుంటుందా? ఇవి కేవలం ప్రశ్నలే? వీటికి సమగ్రమైన సమాధానాలు లభించాలంటేఇంకా కొంతకాలం వేచి యుండాలి. ప్రస్తుతం లభిస్తున్న వివరాల ప్రకారం వృద్ధాప్యం ఏర్పడటంలో మెదడు ముఖ్యమైన పాత్రను నిర్వహిస్తుంది.సుమారు 60 సంవత్సరాల వయస్సులో మెదడు, ముఖ్యంగా వెలుపలి బూడిద రంగుపొర, ముడుచుకుపోవడం ప్రారంభమౌతుంది అయితే మెదడులోని అన్నిభాగాలకు వృద్ధాప్యం రాదు ఉదాహరణకు జ్ఞానేంద్రియాలకు సంబంధించిన భాగాలకు వృద్ధాప్యం రాదు. కానీ, క్రొత్త ఆలోచనలను అమలుపరిచే భాగాలకు 60-65 సంవత్సరాల మధ్య వృద్ధాప్యం వస్తుంది. కేవలం యీ వివరాలు వృద్ధాప్యాన్ని నివారించటానికి తోడ్పడవు అయితే వృద్ధాప్యం చెందుతున్న మెదడును వీలయినంత చురుకుగావుంచటానికి ప్రయత్నించాలని పశ్చిమ జర్మనీకి చెందిన ప్రొ. హాగ్ యిటీవల ఒక వైద్య సమావేశంలో తెలియచేశారు.

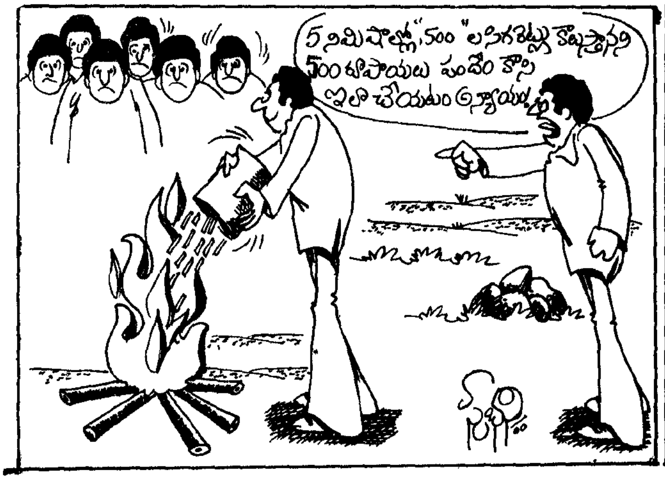

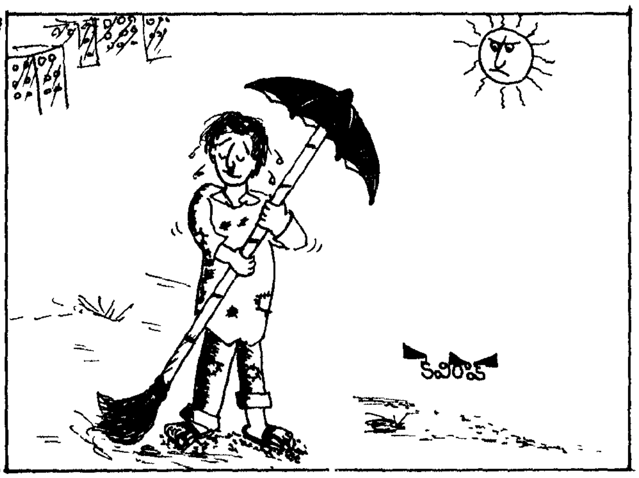

పక్కా అలగా జనం తప్పుకున్నట్లు విద్యార్థినులు ఇటూ అటూ తప్పుకుని తోవ ఇచ్చేశారు.

సిగరెట్టు కాలుస్తున్న ఎగ్జామినర్ ఒక్కక్షణం ఆగి ఒక్కసారి సిగరెట్టు పీల్చి వరండా చివరకొచ్చి లాఘవంగా రెండు వేళ్ళతో సిగరెట్టును విసిరేశాడు

' ఈ అమ్మాయి చాలా అందంగా ఉందే !''

ఆయన కళ్లలోకి చూసిన సుందరికి తన అద్దం చెబుతోంది

''వీళ్లకి ఎంత చెప్పినా ఇంతేసార్ ! క్లాసులకి సరిగా వస్తే కదా ! లేదు మార్చడానికి వీళ్లేదు వచ్చిన నంబరు తీసుకోవాల్సిందే ఏం తెలిస్తే అదే చెయ్యి నువ్ క్లాసుకి రాకపోడం మా తప్పా ? యూ గో !''

ప్రాక్టికల్ ప్రాబ్లెం తీసుకుని ముందుకు వెళ్లి పోయింది సుందరి ముందున్న అమ్మాయి.

సుందరి ఎగ్జామినర్‌కు ఎదురుగా వచ్చి నుంచుంది

''ఇదీ అల్లాంటి కేసే ! ఏమిటలా చూస్తావ్! ఏదో ఓ చీటీ తీసుకో !'' మేడమ్ గదమాయించింది

తన చేతికొచ్చిన నంబర్ తీసుకుని వర్క్ టేబిల్ వంక వెళుతూ సుందరి వెనక్కి తిరిగి చూసింది — ఎగ్జామినర్ వంకా, మేడమ్ వంకా

—భలే అందమైన పిల్ల ఎవరో ఆ అదృష్ట వంతుడు ?

—చీర చూడు, ఎంత సింగారంగా కట్టిందో ఏ సినిమా స్టారు చాలదు వీళ్ల ఫ్యాషన్లకి

అద్దం గట్టిగా మడిచేసి మిక్చర్ ఎనాలిసిస్‌లో మునిగిపోయింది, సుందరి.

ఎటెండర్లు అటూ ఇటూ బిజీగా తిరుగుతున్నారు

''మాష్టారికి టిఫిన్ కాఫీ తీసుకురావడానికి ఎవరు వెళుతున్నారు ?'' మేడమ్ అడిగారు

''మా యయ్యను పంపుతా !''

''మీ అయ్యేం తెస్తాడు ! నువ్ వెళ్లు మీ అయ్యను ఇక్కడే ఉండమను నువ్వయితే సైకిలు మీద తొందరగా వస్తావ్! అయనను అడిగి ఏది కావాలో అది స్పెషల్‌గా చేయించి తీసుకురా ''

మేడమ్ వంక చూసింది సుందరి

అద్దం

—ఈ వెధవ వాళ్ల దగ్గర ఐదూ పదీ తీసుకుని పరీక్షలో ఏదో సాయం చేస్తానంటాడు. వీడిని ఇక్కడ నుంచి కాసేపు తరిమేస్తే

సుందరి కళ్లు దించుకుంది.

కుర్ర ఎటెండర్ వెళ్లిపోయాడు

ఎంత ఆలోచించినా, బుర్రబద్దలుకొంటున్నా రాడికల్స్ ఏమిటో తెలియడంలేదు.

రెండుగంటలు ఖర్చయిపోయాయి పేపరుమీద ఒక్క వాక్యం రాయడం జరగలేదు పరీక్ష పోవడం ఖాయం నైట్ కంటిన్యూచేసి మరీ చూసుకోవాల్సినవన్నీ చూసుకున్నా ప్రయోజనం శూన్యమైనట్టే కనపడుతోంది

ఎగ్జామినర్—మేడమ్ ఇద్దరూ ఎక్కడా కనపడక పోయేసరికి ధైర్యం చేసి సుందరి ఎటెండర్‌ను దగ్గరకు రమ్మని సైగ చేసింది.

కుర్ర ఎటెండరు దగ్గరకొచ్చి మిక్చర్‌ను చూసి గబగబా ఏదేదో చెబుతున్నాడు

చటుక్కున మేడమ్ సుందరి దగ్గరకే వచ్చింది.

ఎగ్జామినర్ దూరంగా డెస్క్ దగ్గరే నుంచున్నాడు

''యూ ఫూల్ ! నీకు సిగ్గులేదు ఇకమీదట నిన్ను ప్రాక్టికల్స్‌కి వెయ్యకూడదు రాడికల్స్ చెప్పేస్తున్నావా ?''

వేగం

ప్రొద్దున, ఉపనయనం,
మధ్యాహ్నం, వివాహం,
రాత్రికి గర్భాధానం —
పటకూ, వేగం పెరిగింది
స్పుత్నిక్ యుగంలో !
అయితే —
సద్యో గర్భాలూ
సద్యః ప్రసవాలూ
ఇంకా కావడంలేదు !

— పైడిపాటి సుబ్బరామశాస్త్రి

గదమాయించింది

సుందరికి కళ్లెత్తడానికి భయం వేసింది

''ఆ ఎగ్జామినర్ మన కాలేజీ గురించి — మన గురించి ఏమనుకుంటారు ? ఇల్లాంటి వాళ్లవల్లే సంస్థకి చెడ్డపేరు అందరికీ తెద్దునా కొందరికే తెద్దునా అని సామెత చెప్పినట్లు అందరి పరువు తీసేవాళ్లు ఈ పిల్లలు – వాళ్లకి తగ్గవాళ్లు మీర క్లాసులకి శ్రద్ధగా రాకూడదూ !''

ఈ గొడవ పెట్టేస్తోంది మేడమ్

గబగబా ముసలి ఎటెండర్ గురువులు మేడమ్ దగ్గరకొచ్చాడు

''ఊరుకోండమ్మగారూ ! ఆయనగారు ఇంటే బాగోదు . ఏదో సిన్నమాట సెప్పినంత మాత్రాన ఏటయిపోద్ది ? . నేనే ఆవాడు మీ పరీచ్చల్లో మీకేటీ సెప్పకపోతే ఇయ్యాలిలా అయ్యేవోరా ?''

ఈ మాటలు అద్దంలో కనపడుతున్న గురువులు మనసులోని మాటలు కావు తొణకకుండా బెణకకుండా సూటిగా మేడమ్ కళ్లలోకి చూస్తూ సన్నని స్వరంతో అన్నాడు

మేడమ్ మరి అక్కడనుంచో లేదు ముఖం ఎర్రగా చేసుకుని కిటికీ పద్దకు వెళ్లి దూరంగా మున్నటి కొండ వంక చూస్తోంది

గురువులు మాత్రం ఇంకా అక్కడే నుంచున్నాడు కళ్లెత్తి అతని కళ్లలోకి చూసింది సుందరి

''ఒద్దు సేరిపోవాక అందరూ నీతులు సెప్పేవోళ్లే. ఆ ఎగ్జామినర్ దగ్గిర ఈ గురివిందమ్మగోరు గోలోజనం ! .ఆవిడ మళ్లిటొచ్చి నారంటే బండారం బయటెట్టేస్తా . నన్నేటి సేస్తారు ఈ కుర్రకుంకలు . ''

—అద్దంలో గురువుల ఆలోచనను అవగాహన చేసుకుని, కుర్ర ఎటెండర్ చెప్పిన మాటలు నెమరు వేసుకుంటూ బరబరా ఆన్సరు రాసేస్తోంది సుందరి

''అరవిందగారూ !''

ఎగ్జామినర్ మేడమ్‌ను దగ్గరగా రమ్మని పిలుస్తున్నాడు

మరి కళ్లెత్తి, ఎటూ చూడదలచుకోలేదు సుందరి. ★